

Tvångsåtgärder enligt Tobakslagen, Bug's center

SYMI 20.03.2025 § 13

Kompletterande material:
Inspektionsprotokoll 17.01.2025

Vid inspektioner den 05.11.2020 och den 10.01.2023 hade konstaterats att en egenkontrollplan för tobaksförsäljningen eller bokföring över utförd egenkontroll inte kunnat uppvisas. Verksamhetsidkaren hade i inspektionsprotokollen tillhörande dessa inspektioner anvisats att göra upp en ny egenkontrollplan ifall den ursprungliga hade kommit bort, samt verkställa egenkontroll i enlighet med den. Verksamhetsidkaren hade båda gångerna hänvisats till Valviras modell för egenkontrollplan, i det tidigare protokollet även med en direkt länk till modellen.

Vid inspektionen som utfördes den 07.01.2025 kvarstod samma problem; ingen egenkontrollplan eller bokföring över utförd egenkontroll kunde fortfarande uppvisas. Kraven i lagstiftningen är entydiga till denna del och verksamhetsidkaren hade upprepade gånger getts råd och anvisningar i saken. Därför hördes verksamhetsidkaren om ett förslaget åläggande enligt 96 § i tobakslagen (549/2016). Enligt denna paragraf kan den kommunala tillsynsmyndigheten ålägga verksamhetsidkaren att korrigera verksamhet som strider mot tobakslagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller förbjuda denna verksamhet. Sådana bestämmelser är kravet på att ha en egenkontrollplan och bokföra utförandet av egenkontrollen.

Med anledning av detta föreslogs i inspektionsprotokollet daterat 17.01.2025 ett åläggande som innebär att verksamhetsidkaren åläggs att 1) göra upp en skriftlig egenkontrollplan och 2) bokföra utförd egenkontroll, så fort som möjligt, dock senast den 03.04.2025. Om en skriftlig egenkontrollplan skulle ha uppvisats för Sydspetsens miljöhälsa hade den första delen av åläggandet förfallit. Den andra delen av åläggandet, att utföra och bokföra resultatet av egenkontrollen, behöver göras kontinuerligt, även om bokföringen skulle ha uppvisats för Sydspetsens miljöhälsa. På sikt kan det också bli aktuellt med ett förbud av den lagstridiga verksamheten, om åläggandet inte följs.

Verksamhetsidkaren gavs tillfälle att framföra sin åsikt om förslaget samt ge information i ärendet innan beslut om ett sådant åläggande fattas av Sydspetsens miljöhälsönämnd. Ett eventuellt genmäle kunde ges skriftligt senast den 07.02.2025. Verksamhetsidkaren skickade med anledning av inspektionsprotokollen ett sms den 20.01.2025, där man bland annat begärde anvisningar gällande egenkontrollen av tobaksförsäljningen. Svar på om meddelandet ska beaktas som ett genmäle till hörandet har inte erhållits. Verksamhetsidkaren hänvisades till Valviras anvisningar och modell för egenkontrollplan per e-post samma dag.

Verksamhetsidkaren skickade bild på den utprintade egenkontrollplanens första sida per sms den 23.02.2025. På denna sida har verksamhetsställets kontaktuppgifter och ansvarspersoner för försäljningen fyllts i. Kopia eller bilder av de resterande sidorna i egenkontrollplanen begärdes den 24.02.2025 och en påminnelse skickades ännu den 27.02.2025. En komplettering anlände per sms den 07.03.2025. Ur den framgår personalens inskolning i egenkontrollen. Uppgifter om vilka produktgrupper som egenkontrollen omfattar, hur man

kontrollerar att förpackningsmärkningarna överensstämmer med lagstiftningen och att de anmälningar som krävs har gjorts om produkterna framgår ändå inte. Någon bokföring över ålderskontroller har inte heller erhållits.

Verksamhetsidkaren har inte uppvisat en heltäckande egenkontrollplan för tobaksförsäljningen eller bokföring över utförd egenkontroll. Därför är det nödvändigt att vidta tvångsåtgärder enligt tobakslagen. (Pulkkanen)

Förslag (Kuula)

Sydspetsens miljöhälsönämnd beslutar om tvångsåtgärder enligt förslaget nedan:

ANSVARIG PART

Bar & Grill Ekenäs Ab (FO-nummer 2733330-7)
Baggövägen 1
10650 Ekenäs

OBJEKT

Bug's Center
Baggövägen 1
10650 Ekenäs

BESLUT

Med stöd av 96 § i tobakslagen (549/2016) åläggs Bar & Grill Ekenäs Ab att

- 1) uppdatera den skriftliga egenkontrollplanen för försäljningen av produkter som omfattas av tobakslagen så att den motsvarar lagstiftningens krav
- 2) börja bokföra utförd egenkontroll så fort som möjligt, dock senast den 03.04.2025.

Tjänsteinnehavaren kan upphäva åläggandet delvis eller till sin helhet när verksamhetsidkaren har uppvisat egenkontrollplanen och bokföringen över utförd egenkontroll för Sydspetsens miljöhälsa.

MOTIVERINGAR

Åläggandet motiveras med:

Tobakslagens (549/2016) 54 §, enligt vilken en näringsidkare som säljer tobaksprodukter, tobakssurrogat, rökstillbehör, elektroniska cigaretter eller nikotinvätska på egen bekostnad ska göra upp och genomföra en plan för egenkontroll för att följa förbuden enligt 53 § 1 och 2 mom (förbud mot att sälja eller på annat sätt överlåta eller förmedla ovan nämnda produkter till den som inte fyllt 18 år).

Tobakslagens (549/2016) 96 §, enligt vilken kommunen, om den i sin tillsynsuppgift inom sitt område upptäcker verksamhet som strider mot tobakslagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, kan förbjuda denna verksamhet.

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om detaljhandel med tobaksprodukter och motsvarande produkter (593/2016) 4 §, enligt vilken den plan för egenkontroll som avses i 54 § i tobakslagen ska innehålla uppgifter om den person som är ansvarig för egenkontrollen samt en förteckning över de produktgrupper som omfattas av egenkontrollen. Planen för egenkontroll ska uppdateras vid behov.

I planen för egenkontroll ska följande uppgifter införas:

- 1) genomförd introduktion av nyanställda,

- 2) problem vid försäljningen i samband med kontroller av åldern samt misstankar om förmedling,
- 3) åtgärder som vidtagits med anledning av problemsituationer eller myndighetskontroller.

Planen för egenkontroll ska vara tillgänglig som en helhet för de anställda vid försäljningsstället. Den får tas med som en del av livsmedelslokalens andra planer för egenkontroll. De uppgifter som avses i 2 mom. ska bevaras under det innevarande året och det därpå följande året.

Beslut Förslaget godkändes

Tilläggsuppgifter Direktör för hälsoövervakningen Katianna Kuula, 040 1359 222

SYMI 26.03.2026
153/11.06.00/2025

Kompletterande material:
Inspektionsprotokoll 03.12.2025

Vid en uppföljningsinspektion enligt tobakslagen till Bug's center, Baggövägen 1, 10650 Ekenäs (FO-nummer 2733330-7) den 24.11.2025 konstaterades att det på verksamhetsstället fanns två olika versioner av egenkontrollplaner, som tillsammans innehöll största delen av de uppgifter som krävs. Verksamhetsidkaren överförde uppgifterna till den nyare versionen under inspektionens gång och kompletterade med de uppgifter som ännu saknades. Verksamhetsidkaren inledde även bokföringen av ålderskontroller som årssammandrag, i enlighet med tidigare konstaterat behov. Eftersom en uppdaterad egenkontrollplan fanns och bokföringen över ålderskontroller inletts, så kunde åläggandet från den 20.03.2025 upphävas. Ärendet återgår till rutintillsynen. (Pulkkanen)

Förslag (Kuula)

Sydspetsens miljöhälsönämnd antecknar ärendet för kännedom.

Beslut

Tilläggsuppgifter Direktör för hälsoövervakningen Katianna Kuula, 040 1359 222